

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. VI. Aliud corollarium notatu dignum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

neſcant & corruptantur, habent tamen ſuffi-
cientem conſiſtentiam, ut uniti eſſe poſſint Ver-
bo, quando durat.

Inferes tertio, lacrymas, ſudorem, ſalivam, &
alias ſuperfluitates, & excrementa humani corpo-
ris non fuiſſe hypoſtaticè Verbo unita, quia nec
informantur in homine animà rationali, nec ad
integritatem humani corporis pertinent, unde
non remanebunt in corporibus glorioſis.

Inferes quarto, dentes fuiſſe Verbo divino
perſonaliter unitos; illi enim, juxta communem
Philoſophorum ſententiam, informantur ab
anima rationali, & ad integritatem corporis hu-
mani pertinent.

Inferes quinto contra Vazquem, etiam un-
gues, & capillos, fuiſſe hypoſtaticè Verbo unita;
Nam illud omne aſſumpſit Verbum divinum ad
ſuam ſubſiſtentiam, quod ad integritatem corpo-
ris humani pertinet, tales ſunt ungueſ & capilli:
Primo quia omnes homines cum capillis & un-
guibus reſurrecturi ſunt, ut docent communiter
Theologi, poſt D. Hieronymum in cap. 10. Ma-
thiae, Auguſtinum de Civit. lib. 22. cap. 19. & in
Enchiridione cap. 88. Nulla autem apparet ratio
propter quam id fieri debeat, niſi quia pertinent
ad integritatem corporis humani.

Secundo, in Sacramento Eucharistiæ ſub ſpe-
ciebus panis continetur corpus Chriſti, cum ca-
pillis & unguebus, ut concedit Vazquez, non ve-
rò chylus quem in ſtomacho habuit Chriſtus
tempore cœnæ, quando panem & vinum in ſuum
corpus & ſanguinem ſubſtantialiter convertit.
Nulla autem apparet ratio propter quam id fieri
debeat, niſi quia chylus non eſt de integritate
corporis humani, bene tamen ungueſ & capilli.

Tertio, Capilli & ungueſ informantur animà
rationali, ſicut oſſa, ut docet expreſſè divus Tho-
mas in 4. diſt. 44. quaſt. 1. art. 2. quaſt. 2. ad 3.
cuius rationem dat, quòd cum capilli & ungueſ
inſtituta ſint à natura ad conſervationem aliarum
partium, capitis ſcilicet & manuum ac pedum, ſi-
cut folia ad cooperimentum & conſervationem
fructuum; quemadmodum folia in arboribus vi-
vunt, & ab intrinſeco nutriuntur (quod ex orga-
nizatione, & venarum diverſitate quæ gaudet,
conſtat) ſubindeque informantur animà totius
arboris; ita capilli & ungueſ, propter eandem
rationem, debent informari animà rationali in
homine, ſaltem ſecundum eſſe vegetativum: Er-
go cum anima non informet niſi partes quæ
ſunt de integritate corporis viventis, ungueſ &
capilli pertinent ad illam, & conſequenter ad
ſubſiſtentiam divinam à Verbo aſſumpti ſunt.

§. VI.

Aliud corollarium notatu dignum.

EX dictis etiam colligitur, ſanguinem Chriſti,
non ſolùm dum erat in corpore Chriſti viven-
tis, ſed etiam in triduo mortis, in quo manſit
ſeparatus à corpore, fuiſſe hypoſtaticè unitum
Verbo divino.

Pateet hoc corollarium ex Clemente VI. in ex-
travag. *Ingenitas* ſuprà citata, ubi loquens de
ſanguine Chriſti pro nobis in cruce effuſo, ait ut
nihil guttam, propter unionem ad Verbum, fuiſſe
ſufficiens pretium noſtræ redemptionis. Refer-
tur etiam in directorio Inquiſitorum 2. part.
quaſt. 10. num. 1. quod cum idem Pontifex in-

formatus fuiſſet per Nicolaum Roſelli, Ordinis
Prædicatorum, in partibus Aragoniæ & Cata-
loniæ Inquiſitorem, quod quidam Concionator
Barcinonæ prædicaverat, ſanguinem Chriſti in
paſſione ſolum, non fuiſſe unitum perſonaliter
Chriſto in triduo mortis, mandavit per ſuas li-
teras patentes dicto Inquiſitori, ut talem articu-
lum, ut erroneum, publicè revocari ac ſolemniter
damnari præſtaret, quod & fecit in Eccleſia Ca-
thedrali Barcinonenſi. Cuius damnationis me-
meminerunt etiam Sylveſter in Roſa aurea
Tract. 3. quaſt. 31. & Joannes Dominicus in ſuis
quaſtionibus Evangelicis, in die Paſchatis, &
alii.

Reſert etiam Spondanus Tomo 2. conti-
nuationis, ad annum 1462. Hoc eodem anno ma-
gna mota eſſe quaſtionem inter Fratres Minores
& Prædicatores, de ſanguine Chriſti in triduo paſ-
ſionis à corpore ſeparato, utrum divinitati unitus
perſeveraverit? Cum enim apud Brixiæ Jacobus
Marchianus, Ordinis Minorum, die Paſche ſermo-
nem ad populum habens, inter cætera aſſeruiſſet,
pretioſum Chriſti ſanguinem, dum triduo illo jacuit
in terra ſparſus, indignum fuiſſe latric cultu, quo-
niam fuſus, & à corpore Dominico ſeparatus, hypo-
ſtaticam Verbi unionem protinus amiſiſſet: Hoc audiens
Inquiſitor hereticæ pravitatis, Ordinis Prædicatorum,
illico Jacobo præcepit revocare tanquam erro-
nea quæ dixerat, & interim contrariam ſententiam
per unum è ſuis prædicari fecit. Creſcente contentione,
& ſchiſmate in populo facto, nec valente Epifcopo loci
tumultum ſedare, res ad Apoſtolicam Sedem remiſſæ
eſt. Quæ de re Pius 11. eo tempore ſummus Pontifex,
præſectus Ordinum mandavit, doctiſſimos eorum Theo-
logos ad Curiam mittere, quos in feſto Natalis Do-
mini audiuit diſputantes tribus diebus in palatio Apo-
ſtolico, præſentibus Cardinalibus, Epifcopis, ac divi-
ni & humani juris Doctores qui in curia erant. De-
nique poſt triduum, cum partes quæcumque voluiſ-
ſent, in medium produxiſſent, diſſoluto auditorio,
Pium cum Cardinalibus, plerique diebus remtra-
ſaſſe: majorem partem ſententiam Prædicatorum
approbaſſe, paucos cum Minoribus ſenſiſſe: Pium quo-
que in majori parte fuiſſe, ſed non eſſe vſum eo tem-
pore decretum fieri declarationis, ne multitudo Mini-
orum, cujus erat contra Turcos prædicatio neceſſaria,
offenderetur; ac propterea in aliud tempus deciſionem
reſerri placuiſſet. Quam tamen nunquam placuit de-
cidere: ſed biennio poſt Ancone, dum eſſet naviga-
turus in Turcos, Calendis Auguſti 1464. die ante o-
bitum 15. conſtitutionem edidit, quæ, ad pacem inter
illos Ordines, & in univerſa Eccleſia ſuper hac qua-
ſtione conſervandam, ſtatuit nulli licere opinionem ne-
gantem ſanguinem Chriſti in triduo paſſionis à corpore
ſeparatum, divinitati unitum permanſiſſe, ut hereti-
cam proſcribere, donec per Sedem Apoſtolicam quid
in hujusmodi quaſtione ſentiendum eſſet, deſineretur.

Hæc Spondanus.

Verùm licet propter hujusmodi Conſtitutio-
nem, non poſſit hæc opinio ut heretica damnari,
eſt tamen à Scholis proſulſus eliminata, & ut ait
Suarez, neque pia, neque ſecura eſt. Non videtur
etiam rationi conſentanea: Nam ſi fuiſſet in tri-
duo conſecratus calix, vel reliquæ eſſent ſpecies
vini conſecrati in cœna, tunc ſub ſpeciebus vini
fuiſſet ex vi verborum ſanguinis Chriſti, & per
concomitantiam divinitas, ſicut nunc de facto
contingit; ut docet Tridentinum ſeſſ. 13. cap. 3.
nam tunc etiam vera fuiſſent verba Chriſti Do-
mini Joan 6. Qui bibit meum ſanguinem, in me manet:
At divinitas non eſt per cōcomitantiam in ſpeciebus

ciebus vini, nisi propter unionem ad sanguinem, A
ut ex eodem Tridentino ibidem colligitur Ergo
sanguis Christi in triduo mortis mansit hypo-
stacice Verbo Divino unitus.

164. Confirmatur. Ideo corpus Christi & anima in
triduo, adhuc disjuncta inter se, erant unita hy-
postacice Verbo Divino, quia erant partes hu-
manitatis ipsius, quam iterum debebant compo-
nere in Christo glorioso, ut communiter docent
Theologi cum S. Thoma in 3. dist. 2. quest. 2.
art. 1. quest. 1. unc. 3. ad 3. At etiam sanguis in pas-
sione fusus, erat pars humanitatis, quam iterum
in Christo glorioso debeat componere, cum
corpus Christi post resurrectionem deberet esse
integrum & perfectum: Ergo sanguis in passio-
ne fusus, mansit in triduo Verbo Divino hypo-
stacice unitus.

165. Ex quo facile intelligis, cur sanguis Christi
in circumcisione fusus non manserit Verbo divi-
no unitus, bene tamen ille quem in passione ef-
fudit; cum enim sanguis in passione fusus, à
Christo reassumendus esset in resurrectione, pro-
pter integritatem sui corporis, debuit in triduo
manere Verbo divino unitus, sicut propter ean-
dem rationem caro & anima tunc manserunt ei-
dem unita: contra verò cum sanguis in circum-
cisione fusus, non fuisset ab ipso reassumendus in
resurrectione, utpote ad integritatem sui corporis
minimè necessarius, non debuit post separa-
tionem à corpore, manere Verbo divino hypo-
stacice unitus.

166. Idem cum proportionem de præputio in cir-
cumcisione abscisso dicendum est nam illud non
fuisse unquam postea corpori Christi confectum,
ac ne post resurrectionem quidem, constat tum
ex revelatione S. Brigittæ, quam supra retuli-
mus, tum ex variis narrationibus quæ de eo præ-
putio, ejusve particula quapiam, certis locis nunc
asservata, circumferuntur in sacris historiis: Illud
enim Romæ in Basilica Lateranensi, eo loco,
quem vocant *S. sancta Sanctorum*, extare scribit In-
nocentius III lib. 4 de Myst. cap. 20. n. 1. tamen
definire apud. Gerlo part. 4. serm. in festo Pa-
schæ, ait vulgo referri Christi præputium Pari-
sis in palatio, ut Brugis (nempe per partes)
asservari. Rursus Franciscus Colterus medita-
tione 4. ex 50. quas de vita Deiparæ edidit, tes-
tatur urbem Antverpiensem, priusquam à Geu-
sis hæreticis anno 1566. occuparetur, hoc the-
sauro gloriatam esse. Anicenses quoque Christi
Domini præputium inter sacras reliquias viden-
dum exhibent ut scribit Odo Gillæus lib. 1.
historiæ Anicensis cap. 17. Tandem idem Au-
thor visa à se scribit per antiqua monumenta Ab-
batia Conquensis, in die celi Ruthenensi, quibus
narratur conceditum à Carolo Magno ei Abba-
tiæ præputium Christi. Sed quidquid sit de loco
ubi sacrum illud pignus asservatur, omnino ex
tam multis narrationibus effici videtur, Christi
præputium in circumcisione abscissum, nunc in
terris retineri; ut enim omnes illæ narrationes
reiciantur tanquam falsæ, nec Christiannæ mo-
destia finit, nec miracula in hujus rei con-
firmationem divinitus parata per-
mittunt.

* *
*

DISPUTATIO X

De Ordine Assumptionis.

Ad quest. 6. Divi Thoma.

Consideratis duobus extremis initio
nis hypostacice, nimirum personam
sumente, & naturâ assumptâ, ego
S. Doctor qu. 6. de modo assumptio-
nis, quantum ad ordinem, seu de ordine quo Ver-
bum divinum humanitatem & partes ejus assump-
sit: Circa quod pauca occurrunt dicenda, quæ
sequentibus articulis expediemus.

ARTICULUS PRIMUS.

*Utrum prius fuerint assumptæ partes huma-
nitatis, quam tota humanitas, & anima
Christi prius fuerit unita Verbo,
quam corpus?*

§. I

*Quibusdam præmissis, utraque difficultas
resolvitur.*

Suppono primò, non esse questionem de pri-
oritate reali durationis, seu temporis, sed so-
lum de prioritate naturæ; nam de fide certum est,
animam, corpus, & humanitatem simul tempo-
re fuisse assumptâ à Verbo, ita ut nec anima prius
tempore quàm corpus, nec corpus prius quàm
anima, neque anima & corpus prius quàm hu-
manitas ex illis constans sunt assumptæ, sed
simul & in eodem instanti in quo fuit producta in
Virginis utero Christi humanitas, seu in quo fuit
creata anima Christi, & unita carni, unde resul-
tavit ipsa humanitas, fuerunt hæc omnia assump-
ta. Quare Concilium generale can. 2. profes-
sionem errorem Origenis, qui dicebat Christi ani-
mam fuisse cum cæteris animabus initio mundi
creatam, atque suis operibus meruisse uniti hy-
postacice Verbo Dei, illique de facto fuissent
tam, antequam ipsius carni in visceribus B. Vir-
ginis conjungeretur, sic agit: *Si quis dicit aut
sentit, animam Domini præexistisse, aut dūque esse
Deo Verbo, ante incarnationem & naturam ex
Virgine, anathema sit.* Eundem errorem impo-
gnat S. Thomas hic art. 3. ex eo quod inde se-
queretur quod anima Christi aliquando habuisset
propriam subsistentiam sine Verbo, & sic cum
fuisset à Verbo assumptâ, vel non esset facta unitio
secundum subsistentiam, vel corrupta esset subsi-
stentia animæ præexistens, quorum utrumque est
inconveniens.

Suppono secundo, esse hic sermonem de pri-
oritate naturæ secundum ordinem executionis,
certum enim & indubitatum est, totam naturam
humanam, ordine intentionis, prius naturâ fuisse
assumptam, quàm partes: Nam ut ait S. Doctor
hic art. 5. *Secundum intentionem facientis prius est
completum quàm incompletum, & per consequens
totum quàm partes.* Quæ ratio potest sic propo-
ni, & magis illustrari. Ordine intentionis
illud fuit prius naturâ assumptum, cuius natura
fuit per se prius intenta: At primò intentio